

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului
nr.782-37 din 8 iulie 2004 "Despre reglementarea situației
în rețelele de telecomunicații ale Moldovei"*

Nr.21 din 02.09.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.168-170/23 din 10.09.2004

* * *

-----
* Hotărîrea Guvernului nu a fost publicată în Monitorul Oficial.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Victor PUȘCAȘ	președinte, judecător-raportor
Alina IANUCENCO	judecător
Dumitru PULBERE	judecător
Elena SAFALERU	judecător
Ion VASILATI	judecător

cu participarea grefierului Galina Pancratov, reprezentantului Președintelui Republicii Moldova Alexandru Ohotnicov, reprezentanților Guvernului: Victoria Iftodi, ministrul justiției, Vasile Șova, ministrul reintegrării, Ion Matei, viceministru al transporturilor și comunicațiilor, Iurie Tăbîrță, directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică, conducîndu-se după art.88 lit.i) și art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) și art.29 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a), art.13 alin.(1) și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară închisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr.782-37 din 8 iulie 2004 "Despre reglementarea situației în rețelele de telecomunicații ale Moldovei".

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Președintelui Republicii Moldova Vladimir Voronin, depusă la 27 iulie 2004, în conformitate cu art.88 lit.i) din Constituție, art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 3 august 2004 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a dispus de punctele de vedere comunicate de Procurorul General, Serviciul de Informații și Securitate, Camera Înregistrării de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Parlamentul, Guvernul, Curtea Supremă de Justiție, Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor și Societatea pe acțiuni "Moldtelecom" nu au comunicat punctele lor de vedere solicitate.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și argumentele expuse de participanții la ședință, Curtea Constituțională

a constatat:

1. La 8 iulie 2004 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr.782-37 "Despre reglementarea situației în rețelele de telecomunicații ale Moldovei" (în continuare - Hotărîrea nr.782-37), aplicînd pe ea mențiunea "secret".

Prin această hotărîre Guvernul a obligat Camera Înregistrării de

Stat să înregistreze provizoriu Societatea pe acțiuni de tip închis "Interdnestrcom", cu eliberarea extrasului din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor (pct.1). Conform pct.2 al hotărîrii, SAI "Interdnestrcom", în termen de 10 zile din data înregistrării provizorii, urma să instituie și să înregistreze la Camera înregistrării de Stat o întreprindere-fiică (filială) cu adresă și sediu în mun.Chișinău. Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică (în continuare - ANRTI) a fost obligată să elibereze SAI "Interdnestrcom" licențele necesare pentru desfășurarea activității în domeniul telecomunicațiilor pe teritoriul Moldovei (pct.3). Pentru eliberarea licenței individuale de prestare a serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA (WLL), și fixă Guvernul a stabilit o taxă în mărime de 1 milion de dolari SUA (pct.4). Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor a fost obligat să pună la dispoziția SAI "Interdnestrcom" numărul necesar de canale și în comun cu ANRTI să întreprindă măsurile necesare pentru restabilirea legăturii telefonice fixe între ambele maluri ale Nistrului, asigurînd încheierea unui acord de interconectare între SA "Moldtelecom" și SAI "Interdnestrcom" (pct.5 și 6).

La 13 iulie 2004 SAI "Interdnestrcom", înființată la 8 octombrie 1998 în Tiraspol, a fost înscrisă temporar în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor din Republica Moldova, eliberîndu-i-se un extras provizoriu.

La 15 iulie 2004 ANRTI a eliberat SAI "Interdnestrcom" două licențe: pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 450 și 800, pînă la 15 iulie 2019, și pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă locală, pînă la 15 iulie 2009.

2. Prin Decretul nr.1936-III din 27 iulie 2004, în temeiul art.88 lit.i) din Constituție, Președintele Republicii Moldova a suspendat Hotărîrea nr.782-37 și, concomitent, a sesizat Curtea Constituțională, invocînd în argumentare dispozițiile constituționale cuprinse în art.9, art.16, art.34 și art.126.

Potrivit autorului sesizării, prin hotărîrea sa Guvernul a pus SAI "Interdnestrcom" într-o situație privilegiată față de alți agenți economici, stabilind pentru eliberarea licenței o taxă discriminatorie în raport cu taxele impuse altor întreprinderi, care prestează același tip de servicii. În sesizare se menționează că prin aceasta Guvernul a încălcat art.9 și art.126 din Constituție, care prevăd că economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, precum și obligația statului de a asigura reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii, libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

În opinia autorului sesizării, conferind hotărîrii menționate caracter secret, Guvernul a încălcat prevederile art.34 din Constituție "Dreptul la informație", iar prin modalitatea confidențială de identificare a unui nou operator și de acordare a licenței a afectat transparența activității în domeniul telecomunicațiilor, fapt care, de asemenea, contravine art.9 și art.126 din Constituție.

3. Potrivit art.88 lit.i) din Constituție, Președintele Republicii Moldova suspendă actele Guvernului, ce contravin legislației, pînă la adoptarea hotărîrii definitive a Curții Constituționale.

În interpretarea acestei dispoziții constituționale date prin Hotărîrea Curții Constituționale nr.5 din 29 martie 1996* se arată că, suspendînd acțiunea actelor Guvernului, ce contravin legislației, Președintele Republicii Moldova concomitent sesizează Curtea

Constituțională privind corespunderea acestor acte Constituției.

-----
* M.O., 1996, nr.22, art.251.

Așadar, prin art.88 lit.i) din Constituție legiuitorul a instituit un mecanism de control al Președintelui țării asupra legalității actelor Guvernului sub rezerva expresă a sesizării Curții Constituționale, unica autoritate abilitată, iar în cazul respectiv și obligată, să decidă asupra caracterului conform sau neconform cu Constituția al actului contestat.

4. Examinînd Hotărîrea nr.782-37 prin prisma dispozițiilor constituționale, Curtea reține următoarele.

Art.126 alin.(1) lit.b) din Constituție obligă statul să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. Dezvoltînd această dispoziție constituțională, Legea nr.451-XV din 30.07.2001 "Privind licențierea unor genuri de activitate"* reglementează unul din principiile de bază ale acordării de licențe - asigurarea egalității în drepturi și a intereselor legitime ale tuturor întreprinzătorilor. Aceeași lege, în art.2, definește solicitantul de licență ca fiind persoană juridică sau fizică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere sau organizație. Întrucît SAI "Interdnestrcom" nu este consemnată în nici un registru oficial atît în Republica Moldova, cît și peste hotarele ei, Guvernul a obligat Camera Înregistrării de Stat să o înscrie provizoriu în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor (situație de drept nereglementată de nici un act normativ), prin care fapt a comis o imixtiune în activitatea acestei instituții publice cu un statut de autonomie relativă.

-----
* M.O., 2001, nr.108-109, art.836.

Potrivit Legii privind licențierea unor genuri de activitate, art.6 alin.(1), art.8 alin.(1) pct.51) și pct.52) și art.18 alin.(5), Legii telecomunicațiilor nr.520-XIII din 7 iulie 1995*, cap.IV, precum și Regulamentului privind eliberarea licențelor în domeniul telecomunicațiilor și informaticii, adoptat de ANRTI**, licența individuală pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă locală și (sau) interurbană, internațională și prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară și (sau) satelit este eliberată numai de ANRTI, în bază de concurs, dacă comisia pentru eliberarea licențelor nu decide altfel. Guvernul stabilește, conform art.18 alin.(5) din Legea privind licențierea unor genuri de activitate, doar taxa pentru eliberarea licenței, aceasta nefiind mai mică decît echivalentul în lei moldovenești al unui milion de dolari S.U.A.

-----
* M.O., 1995, nr.65-66, art.713.

** M.O., 2002, nr.103-105, art.236.

ANRTI a fost formată în baza art.107 alin.(2) din Constituție. Conform Legii telecomunicațiilor, ANRTI este autoritatea care reglementează activitatea în domeniul telecomunicațiilor și informaticii și implementează strategia de dezvoltare în acest domeniu. Art.8 alin.(1) din Legea telecomunicațiilor stipulează expres independența ANRTI nu numai față de operatorii și producătorii din domeniul respectiv, dar și față de Guvern. Prin urmare, obligînd ANRTI să elibereze SAI "Interdnestrcom" licență individuală pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA (WLL), și

fixă, Guvernul a încălcat dispozițiile constituționale și legale menționate.

Hotărîrea nr.782-37, conform preambulului, a fost adoptată în scopul restabilirii integrității rețelelor de telecomunicații ale Moldovei, asigurării unei funcționări stabile și fiabile a rețelelor de telefonie fixă și mobilă, reglementării activității operatorilor de telecomunicații în condițiile pieței serviciilor de telecomunicații liberalizate. Art.102 alin.(2) din Constituție statuează expres că hotărîrile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. Or, Hotărîrea nr.782-37 nu conține o clauză expresă în executarea cărei dispoziții legale a fost emisă, așa cum prevede art.52 din Legea nr.317-XV din 18.07.2003 "Privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale"*, de aici rezultînd că Guvernul a depășit limitele constituționale prevăzute de art.102.

-----
* M.O., 2003, nr.208-210, art.783.

Curtea Constituțională reține că după scopurile și conținutul reglementărilor Hotărîrea nr.782-37 comportă caracter economic, intervenind într-un domeniu al antreprenoriatului. Contrar art.34 din Constituție, care garantează dreptul la informație, Guvernul a secretizat Hotărîrea nr.782-37. Conform art.34 din Constituție, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Mai mult ca atît, autoritățile publice sînt obligate să asigure informarea corectă a persoanelor asupra treburilor publice.

Art.25 din Legea nr.64-XII din 31.05.90 "Cu privire la Guvern"* de asemenea obligă Guvernul să asigure transparența activității sale. Dezvoltînd aceste norme în domeniul economiei, art.12 alin.(2) din Legea nr.106-XIII din 17.05.94 "Cu privire la secretul de stat"** nu admite secretizarea în cazul în care ea se răsfrînge negativ asupra realizării programelor de stat și de ramură ale dezvoltării social-economice și culturale sau reține concurența agenților economici.

-----
* Veștile, 1990, nr.8, art.191.

** M.O., 1994, nr.2, art.5.

Art.9 alin.(1) lit.c) și d) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 "Cu privire la protecția concurenței"* interzice autorităților administrației publice să creeze unor agenți economici o situație privilegiată față de alți agenți economici care activează pe aceeași piață de mărfuri, să stabilească alte condiții discriminatorii sau de privilegiere pentru activitatea unor agenți economici.

-----
* M.O., 2000, nr.166-168, art.1205.

Astfel, secretizarea Hotărîrii nr.782-37 a creat o situație incertă în domeniul dreptului și accesului la informație, a afectat transparența activității autorității administrației publice centrale și concurența loială în domeniul economiei, garantată de art.126 din Constituție.

Curtea Constituțională conchide că prin caracterul secret al modalității de identificare a unui nou operator și de acordare a licenței pentru desfășurarea activității în domeniul telecomunicațiilor Hotărîrea nr.782-37 încalcă principiile transparenței activității Guvernului și ale licențierii, aduce atingere egalității în drepturi a agenților economici care activează în domeniul telecomunicațiilor și concurenței loiale în domeniul economiei și pentru aceste motive intră în contradicție cu Constituția.

Pentru considerentele expuse, conducându-se după prevederile art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.62 și art.68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

hotărăște:

1. Se declară neconstituțională Hotărîrea Guvernului nr.782-37 din 8 iulie 2004 "Despre reglementarea situației în rețelele de telecomunicații ale Moldovei"

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 2 septembrie 2004.
Nr.21.